

15. Про судоустрій та статус суддів: Закон України № 1402-VIII від 2 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2013. № 17. ст.323

16. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських, наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 р. № 1179, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 грудня 2016 р. за № 1576/29706. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>

Науковий керівник: старш. викл. Нестерчук Л.П.

Перерва Дмитро Миколайович

студент 1-го курсу магістратури

факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АДВОКАТСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ

Стандарти адвокатської професії є суттєвим механізмом регулювання ринку юридичних послуг, що обумовлює актуальність теми дослідження. Як правило, застосування таких стандартів зумовлене внутрішніми чинниками: низькою або незадовільною якістю юридичних послуг, відсутністю законодавчих гарантій для всіх учасників юридичного ринку, як споживачів, так і практикуючих юристів, відсутність доступу до юридичної допомоги та послуг, стихійність і нерівне охоплення ринку такими послугами (концентрація у великих містах порівняно з віддаленими регіонами) та багато інших.

Будь-який ринок, який у процесі свого розвитку стикався з такими негативними умовами, здійснював необхідні реформи адвокатури. Як наслідок, стандарти, встановлені для практикуючих юристів, наразі існують у багатьох країнах, наприклад, Посібник SRA у Великобританії, Типові правила професійної поведінки ABA у Сполучених Штатах, а в Європі для такої мети існує, наприклад, Кодекс поведінки для європейських юристів.

В подальшому, у міру розвитку міжнародних економічних відносин основні (базові) стандарти піддалися гармонізації та уніфікації. У світовій юридичній практиці з'явилися різноманітні стандарти, зміст яких значною мірою збігається.

Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів, зокрема, містяться у деклараціях, рекомендаціях, резолюціях, директивах, інших міжнародно-правових документах, які приймаються в межах міжнародних

організацій (ООН, Ради Європи, Європейського Союзу та ін.), а також міжнародних професійних об'єднань юристів (Міжнародної асоціації юристів, Міжнародної та Європейської асоціації суддів, Міжнародної асоціації прокурорів та ін.). Юридична сила згаданих документів може відрізнятися. Ті з них, які затверджені статутними органами міжнародних організацій (зокрема, Генеральною Асамблеєю ООН, Парламентською Асамблеєю Ради Європи, Комітетом Міністрів Ради Європи) обов'язково підлягають імплементації в національне законодавство та юридичну практику всіх держав, що є членами даних міжнародних організацій (наприклад, Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку (1979 р.) або Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила», 1985 р.), затверджені резолюціями Генеральної Асамблеї ООН) [1, с. 23].

До прикладу, стандарти Міжнародної асоціації юристів, зокрема Міжнародний кодекс етики (1988 р.) та Міжнародні принципи поведінки юристів (2011 р.), а також Основні принципи ролі юристів (прийняті на 8-му Конгресі ООН із запобігання злочинності та Поводження з правопорушниками у Гавані, 27 серпня – 7 вересня 1990 р.) отримали широке визнання [3, с. 85-86].

Виходячи з викладених вище міжнародних документів, основні стандарти надання юридичних послуг можна згрупувати таким чином:

а) прямі зобов'язання адвоката – незалежність, чесність, компетентність та підвищення кваліфікації;

б) вимоги до адвокатсько-клієнтських відносин – лояльність до інтересів клієнта, відсутність суперечливих інтересів, збереження конфіденційності, дбайливе ставлення до майна клієнта, виправданість та обґрунтованість судових витрат;

в) вимоги у ставленні до третіх осіб – повага до суду та колег; свобода слова та асоціацій; обмеження на публічні висловлювання [2, с. 2-3].

Як можна зрозуміти з вищенаведеного, зазначені групи стандартів охоплюють більшість аспектів юридичної професії.

Варто також звернути увагу на певні стандарти, які, на перший погляд, можуть здатися очевидними, але їх значення та розуміння видаються дуже актуальними, оскільки вони торкаються відразливого, але широко поширеного явища корупції та професійній відповідальності юристів протистояти йому.

До прикладу, стандарт дотримання закону. Правова допомога або послуги, включаючи юридичні звіти, висновки, усні поради та інші усні та

письмові консультації, повинні відповідати законодавству та виключати будь-які розбіжності чи порушення законодавства незалежно від побажань, запитів та вказівок клієнта.

Наступним можна навести стандарт збереження свободи та незалежності практикуючого юриста. При наданні правової допомоги або послуг, практикуючий юрист повинен завжди залишатися вільним і незалежним від будь-яких політичних чи інших інтересів, повинен протистояти корупції та не повинен займатись хабарництвом.

Деякі правники можуть вважати ці стандарти «декларативними», але вони мають пряме практичне значення. Практикуючий адвокат, який професійно представляє інтереси клієнтів у судах, є нічим іншим, як стороною у здійсненні правосуддя. Якщо ми широко обговорюємо і говоримо про корупцію в судовій системі, то, зокрема, практикуючі юристи повинні дотримуватися зазначених стандартів і протидіяти корупції. Крім того, стандарти захищають самого юриста від вчинення дій, що суперечать закону. Звісно, це стосується не тільки представництва в судах, а й будь-яких правовідносин, що виникають внаслідок професійної правничої діяльності.

В підсумку, варто зазначити, що адвокати в усьому світі зобов'язані бути професіоналами, які відстоюють інтереси своїх клієнтів вище за власні власних і прагнуть домогтися поваги до верховенства права. Фігура правника повинна поєднувати в собі постійну самоосвіту у сфері новітніх правових розробок, якісне обслуговуванням клієнтів, повагу до суду та законне прагнення забезпечити достойний рівень власного життя. Між цими елементами часто буває певна напруга. Для їх врівноваження і були створені міжнародні стандарти правничої професії. Згадані принципи спрямовані на встановлення загальновизнаної основи, яка буде служити підставою, на якій відповідні органи влади можуть встановлювати кодифіковані норми поведінки для юристів у будь-якій частині світу. Крім того, метою прийняття таких Загальних принципів є сприяння і зрощування ідеалів адвокатської професії. Міжнародні стандарти не замінюють або обмежують обов'язки юриста згідно з чинним законодавством або правил професійної поведінки.

Список використаних джерел

1. Сущенко В. М. Європейські та міжнародні стандарти правничої професії в контексті функціонування правової системи України. *Наукові записки НаУКМА*. 2016. Том 181. Юридичні науки. С. 22-25.

2. IBA General Principles for the Legal Profession. Adopted by the International Bar Association on 20 September 2006. URL: <https://www.ibanet.org/MediaHandler?id=e067863f-8f42-41d8-9f48-d813f25f793c>

3. International Principles on the Independence and Accountability of Judges, Lawyers and Prosecutors. Practitioners Guide No. 1. CH-1211 Geneva 8. Switzerland. 260 p. URL: <https://www.refworld.org/pdfid/4a7837af2.pdf>

Науковий керівник: канд.юрид.наук, доцент Кіслицина І. О.